

Blomsterbinderen

ET MØTE MED SVERRE MALLING

- Å tegne er en måte å fiksere oppmerksomhet på i en tid med informasjons-overload. Å skape fokus.

Tekst Kjetil Røed Foto Marte Gjerde

OSLO (KUNST): Vi befinner oss på kunstneren Sverre Mallings atelier. Ute skinner vårsolen, luften er fortsatt skarp, men her inne er det varmt og godt. Vi har nytrukket kaffe i koppene. Rundt oss finnes hyller med gamle bøker og eksotiske samle-gjenstander som har forbindelse med Mallings kunstner-skap. Men først og fremst hans egne tegninger, som for-melig kribler av små barokke og gåtefulle detaljer fra både musikk, alternative kulturer og kunsthistorie. Flere av dem skal vises på hans separatutstilling på Galleri Haaken i juni. Han jobber intenst for å bli ferdig.

- Hva er tegning for deg?

- Tegningen har lenge vært et uttrykk for en hinsideslengsel for meg. Et fristed. Som tenåringsfant jeg et rom der jeg kunne føle meg trygg gjennom tegningen. Her kunne jeg nemlig lyve meg vekk fra voksenverdenens kjedelige svenneprøver og konformitetspress.

- Du fant en ny frihet i kunsten?

- Jeg ble satt fri gjennom å bli vist muligheten av en

annen verden, langt unna den sedvanlige hverdagen. Noe bortenfor grensene for den virkelighet som vi alle er forpliktet til å leve innenfor, kan du si.

Han tar en pause.

- Tegning tilbød en annen innstilling til verden rundt meg. En måte å rykke seg selv ut av den sammenheng man tilsynelatende er støpt inn i. Samtidig oppstod jo også – ser jeg nå – en *tilkobling* til verden, fordi jeg fordypet erfaringer gjennom tegnehåndverket. Forankret meg i dem, gjorde dem til mine.

- Er kunsten fortsatt et stabilt punkt i det flyktige for deg i dag?

- Dette gjelder fortsatt, ja – å tegne er et forsøk på å fastholde et fokuspunkt i det forbyfokende. Vi befinner oss på et sted i historien hvor det meste av film, kunst og musikk er tilgjengelig digitalt. Hvem som helst kan lage sin egen kombinasjon av dette materialet, med den største letthet, fortsetter Malling.

- Men tilgangen på informasjon kan da ikke være utelukkende negativt? →

Jeg tror det er terapeutiske elementer i all kunst, i større eller mindre grad.

SVERRE MALLING
(F.1977)

→ Utdannet ved Statens håndverks- og kunstindustriskole 1997-2000 og Statens kunstakademi 2000-2004.

→ Malling debuterte som 17-åring på Høstutstillingen i 1995.

→ Innkjøpt av blant annet Nasjonalmuseet, Nordnorsk Kunstmuseum, Sørlandets Kunstmuseum og Drammens Museum.

→ Viste tegninger på Kunsthall Grenland sammen med sin store inspirator, Louis Moe, sommeren 2013.

→ Deltatt med en rekke separat- og gruppestillinger i inn- og utland.

→ Rettstegner under 22. juli-saken for avisen Klassekampen. Viste tegninger av terroristen Breivik på Høstutstillingen i 2012 etter invitasjon fra juryen.

→ Vant Høstutstillingsprisen 2009 og Aksel Waldemars Minnepris 2010.

– Absolutt ikke, men jeg er opptatt av å gjøre dette materialet til mitt. Det er så mange bilder og lyder man lager sine egne varianter av, men ikke har vært med på å erfare selv. For meg er dét utfordringen. Personlig trenger jeg en teknikk og et medium for å fremelske oppmerksomhet og varig konsentrasjon.

– Du fordyper deg både i historien og i det enkeltstående motivet ved å insistere på håndverkets kvalitet og tiden det tar å skape noe som er godt?

– Jeg er omhyggelig opptatt av detaljer, ned til fingerspissnivå, for på den måten å ivareta det taktile og håndverket. Kall det gjerne en barokk sensibilitet.

– Er det en nostalgisk impuls her?

– Jeg liker å se meg tilbake. Min produksjon har nok et tilbakeskuende tilsnitt – jeg er nostalgisk av hjertet – men tenker at jeg ikke skal lukke meg i et gitt formel av tilstivnede regler. Jeg ser heller bildene mine som bruddstykker, fragmenter satt sammen fra mange kilder. Det er ikke snakk om én utvikling, men heller en slags splintring av tiden, en collage hvor delene er hentet fra mange parallelle historiske epoker.

– Du stiller deg skeptisk til den troen på det nye vi fortsatt finner i så mye kunst?

– Mange kunstnere er så redde for det tilbakeskuende, men jeg mener det er begrensende om kunsten absolutt må forstås som fortroppen i en radikal utvikling mot det formfornyende. Kanskje vi heller kan tenke oss historien som syklisk, og ikke lineær? Dermed kan vi forlate forestillingen om en fremtidsrettet, enhetlig historie til fordel for mangfoldiggjøring.

– Så lenge det finnes noen som kan aktualisere en form eller idé, er den fortsatt aktuell? Ideer og former kommer tilbake, som vi trodde var borte?

– Ja, ingenting forsvinner helt. Alt her i verden er flytende, formbart og foranderlig. Jeg tror ikke man nødvendigvis må rette seg kun mot fremtiden – fortiden er et kuriositetskammer det er en fryd å lete i. Vi kan velge å se fortellinger som klipp og lim, kanskje hele tilværelsen er én eneste sammensatt collage av brudd-

stykker. Vi kan tillate oss å være eklektiske. Som kunstner er jeg interessert i både forbindelser og brudd på én og samme tid – det som er motsetningsfullt, selvmodsigende, uavklart. Kunst overgår annen erkjennelse ettersom den tillater den slags motstridighet.

– Tilgangen på mye informasjon gjør kanskje også kritiske, eller alternative, tankemodeller mer tilgjengelig? Tankegods som ellers ikke ville fått så mye oppmerksomhet?

– Interessen for alternative fortellinger, myterehabilitering og utopiske virkelighetsbegreper er i hvert fall i vinden for tiden. Tenk bare på fjorårets Veneziaennale *The Encyclopedic Palace*, med et overveiende fokus på indre bilder og outsiderkunst. Carl Gustav Jungs *Røde bok*, Rudolf Steiners tegninger, Hilma af Klint. Slike ting.

– Men det er vel ikke noe sterkt utopisk budskap i verkene dine?

– Selv om det kan være en utopisk retning i dem, er det ingen total visjon du får. Det er heller et bilde i bruddstykker, fragmenter satt sammen fra mange steder. Kanskje mine tegninger blir litt som å skrive romaner – jeg skaper en fiksjonsverden. Det er ingen tydelig jeg-stemme i verkene mine, men som kunstner er jeg selvfølgelig sterkt til stede. Det er nok en sterk grad av personlig investering i fortellingene.

– Kommer du også til syne gjennom omtanken for detaljen, varsomheten og oppmerksomheten i håndverket?

– Det er viktig for meg med en poetisk taktil kontaktflate med alt jeg gjør, en innlevd poesi. Når man siterer fra historien, henvender man seg jo til kollektive bilder forankret i noe allerede tenkt, som man vil jobbe plastisk videre med, omskape i sitt eget bilde. Men man jobber jo ubønnhørlig også med sitt eget liv.

– Har du noen eksempler på det?

– Da jeg en periode slet med vonde tanker og ensomhet, hadde jeg behov for å reise bort og fant ut at jeg ville ta en tur til USA. Først til California, men til slutt endte jeg med å kjøre alene i leiebil nedover mot grensen til Mexico. I det tørre og forlatte ørkenlandskapet kjøpte jeg et gammelt, slitt valentinkort av en →

BE MINE. Kull på papir, 44 x 69 cm, 2011. Denne tegningen er basert på et vintage valentinkort som Sverre Malling kjøpte av en indianerfamilie i ørkenen nær grensen til Mexico.

indianerfamilie som jeg senere baserte en av tegningene mine på. Etterpå har jeg tenkt på det verket som et slags valentinkort til meg selv, som en slags stedfortreder for det kortet jeg ikke fikk da jeg trengte det.

- Så verket fungerte terapeutisk?
- Ja, og jeg tror det er terapeutiske elementer i all kunst, i større eller mindre grad.
- Det ligger kanskje innbakt i omsorgen for detaljen du dyrker?
- Den mest presise måten å si det på er vel at verket ikke bare handler om meg, men om muligheten for fabulerende utveier. Forhåpentligvis kan tilskuerne bli gjort deltagende i en forløselse. Gamle vaneforestillinger gir slipp samtidig som nye muligheter fester tak. Det blir et bilde på kunsten som en mulig fluktrute, en uforlignelig formidlingssone for det som ellers figurerer som polariteter, fastlåste muligheter og etablerte ruter.
- Men du vil ikke binde deg til en fortolkning?
- Jeg ønsker å jobbe med en vekselbruk mellom det håndfaste – detaljen, omsorgen, håndverket – og overskridelsen. Jeg er fascinert av ytterpunktene som får lov til å møtes, og at det finnes et rom hvor konflikter kommer til syne med all sin uoppgjorte ambivalens.
- Kunsten blir en parallell verden som intensiverer opplevelsen av både den indre og ytre virkeligheten?
- Jeg husker forfatter Stig Sæterbakken – som jeg ble god venn med før han døde – var veldig opptatt av friheten i kunsten, muligheten vi har der til å utforske noe samfunnets moralske krav ikke tillater ellers. Her kan vi dvele ved det som kanskje fordømmes i andre sammenhenger.
- Vi kan tillate oss mer i kunsten?
- Kunsten kan på sitt beste være et sted for fri undersøkelse, et fristed hvor vi kan snakke om det meste og

hvor diagnose og patologisering ikke er nødvendig. Hvor ingen skal komme og helbrede oss, redde oss vekk, heldigvis! Samtidig innebærer naturligvis enhver slik utforskning en risiko for alenegang, utstøtelse. Men å formulere seg kunstnerisk er og forblir et område for frihet og personlig artikulering, viktigere enn risikoen for kritisk nedhugging.

- Men man er nærmere seg selv?
- Tja, ikke i all kunst, naturligvis. Og ikke hele tiden. Jeg kjenner meg ikke igjen i den såkalte entreprenørkunsten, for eksempel, hvor man sender arbeidstegninger til Kina og så vidt rekker å signere verket før det leveres til samleren eller galleriet. Jeg er nok mer romantisk anlagt. Jeg har sans for det personlige aspektet ved kunstproduksjonen, å gå euforisk inn i materien. Jeg ønsker egentlig å gi meg all den tid og konsentrasjon som kreves for å gå inn i materialet med tilstrekkelig oppmerksomhet og sans for sammensatthet.
- Malling tenker – og går bort til bokhyllen og finner frem en bok. Jørn H. Sværens diktsamling *Dronningen av England* (Kolon forlag, 2012). Han blar og leser. Jeg binder blomster.
- Hva legger du i det?
- Med det tenker jeg kanskje på skriving som en håndtering av språkets detaljer med en følsomhet for enkelthetene og nyanserikdommen i billedbruk. Jeg tenker meg at også kunsten – tegningen – kan være en form for varsomhet i håndtering av bilder. En billedrøkt. En blomsterbinding, det også.
- Sverre ler og sier: *Jeg er en blomsterbinder.* ☺

Sverre Malling er aktuell med utstilling hos Galleri Haaken i Oslo 5. juni–17. august 2014.

Gjennom naturen

26. april 2014 – 4. januar 2015

Fossilet *Ida* møter Munchs *Skrik*

Hva kan Munchs *Skrik* ha med fossilet *Ida* å gjøre? Eller hans litografiske serie *Alfa og Omega* med utstoppede dyr? Slike mer eller mindre forunderlige møter mellom Munchs kunst og naturen er utgangspunkt for utstillingen *Gjennom naturen*.

Dette er en unik mulighet til å se det lille fossilet *Ida* sammen med Edvard Munchs *Skrik* på Munchmuseet. Hvorfor er det en løve på museet? Eller hva med den store bjørnen?

Mange overraskelser venter deg på Munchmuseet!

BabySkrik: Hver første onsdag i måneden kl. 13.00. Gratis omvisning, entré kr. 50,- pr. pers. NB: Ikke i juli og august.

UngeSkrik: Hver første lørdag i måneden kl. 12-14. Kr. 50,- pr. barn. NB: Ikke i juli og august.

Familieomvisning: Hver andre søndag i måneden kl. 12.00.

Offentlig omvisning på norsk: Hver søndag kl. 13.00. Gratis med inngangsbillett (bortsett fra juli og august).

